
RITUAL, KULT, OFFER

Religionsfaglige begreber

Fagbegreb: Ritual

Almindelig handling
Bad

Rituel handling = ritual
Dåb

Ritualer:

Symbolske handlinger med en særlig betydning, der tænkes at have en effekt

Ritualtyper:

1. Kalenderritualer (kult)
2. Overgangsritualer
3. Kriseritualer
4. Divinationsritualer

Ofte indgår **renselses-ritualer, offer-ritualer mm.** som en del af et større ritual.

Ritualisering

Proces hvor en handling løftes ud ad dagligdagen og tillægges en særlig, ekstraordinær betydning

Midler til ritualisering:

- Særlige steder
- Særlige tidspunkter
- Særlige personer
- Særlige genstande, fødevarer mm.
- Særlige klædedragter
- Særlige ord og sætninger (påkaldelse, bøn, recitation af hellig tekst mm.)
- Særlig (unormal) adfærd (symbolske bevægelser, gentagelser, renselse mm.)
- Offer (destruktion af et materiale)
- Særlige regler (tabu, askese mm.)
- Brug af myter (kultdrama)
- Musik og sang

Kultdrama & ritual-myte model

Rituellet plan

Hvordan udføres det konkrete ritual: handlinger, ord, sted, personer mm.

Nutids-plan

Mytisk plan

Hvilke myter og mytiske forbilleder dramatiseres og hvorfor

Urtids-plan

Objektplan

Handlingens mål og virkning
Ritualets effikacitet

Funktionsplan

Fremtidsplan

Overgangsritual

Arnold van Genneps ritualteori

Separationsfasen

Separation fra eksisterende tilstand

- Synlig markering
- Der bæres særlig hovedbeklædning, sminke, smykker eller dragt
- Man isoleres fra omverdenen på et særligt sted

Den liminale fase

Isoleret fra normal tilstand

- Synlig markering
- Brug af religiøse billeder, genstande, dans eller bøn

Inkorporationsfasen

Overgang fra isolation til ny tilstand

- Synlig markering
- Nyt navn og status
- Gaver
- Taler
- Bøn

ADFÆRD

- Faste
- Seksuel afholdenhed
- Fralægger sig tidligere navn og status
- Renselse

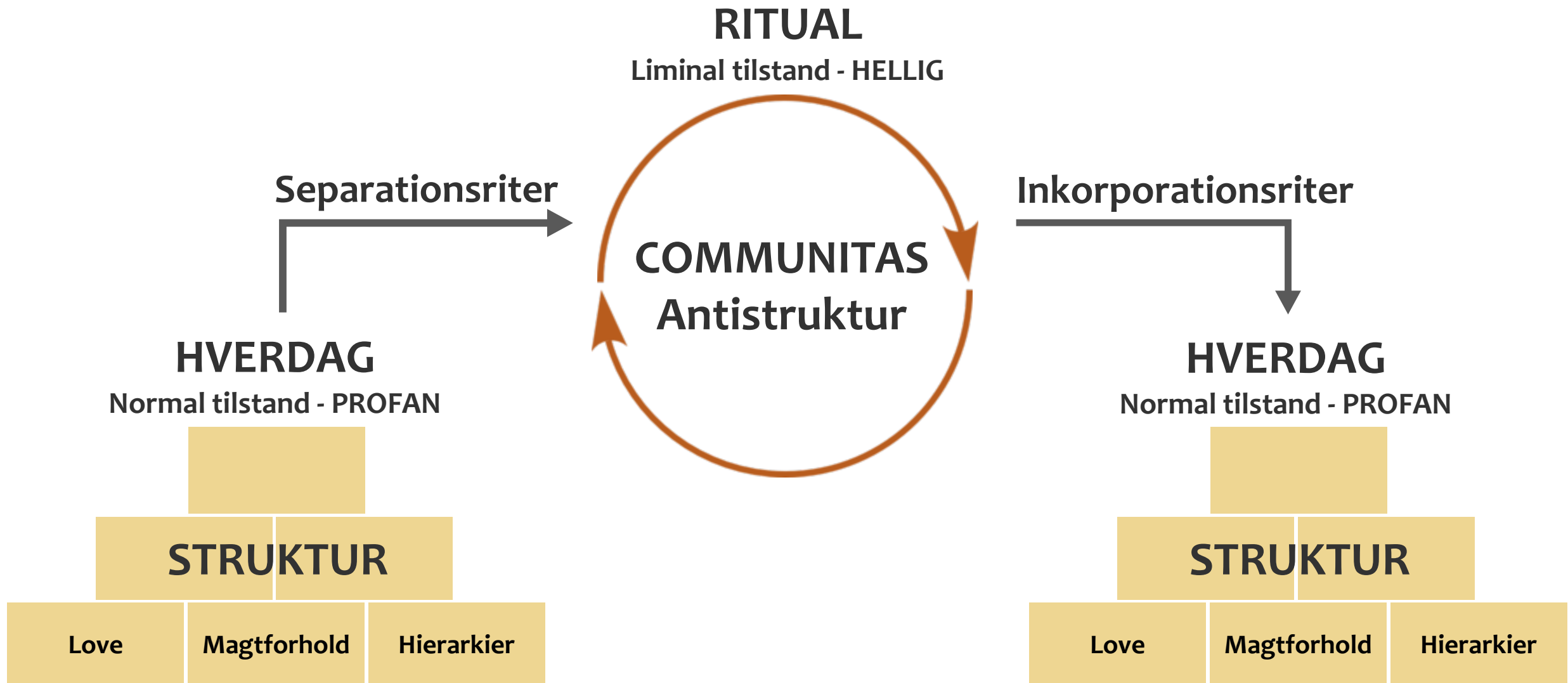
ADFÆRD

- Normale regler sættes ud af kraft og omvendt opførsel kan finde sted
- Sårbar periode for personen
- Rituallet underlagt strenge regler og forbud og styres af præst, shaman el.lign. for at sikre succes

ADFÆRD

- Genetablering af kontrol over egen adfærd
- Afsluttende ritualer, der gradvist bryder med de strenge forbud

Victor Turners ritualteori

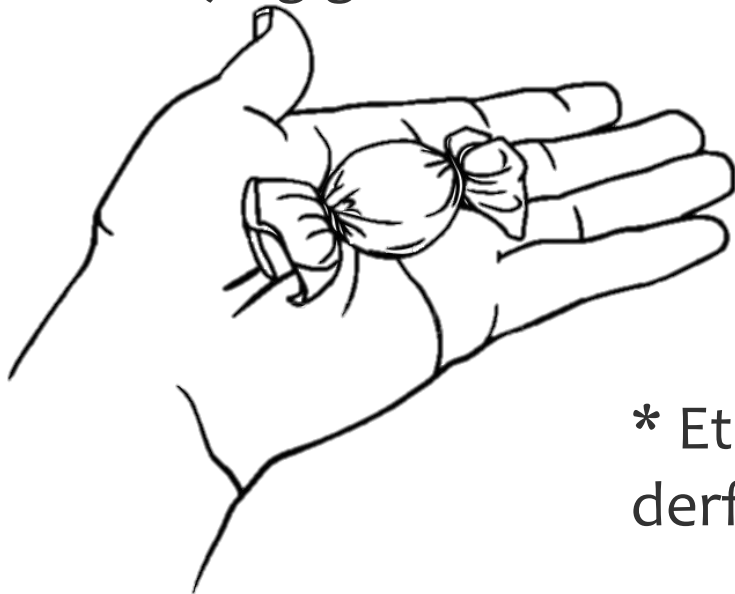
Fagbegreb: Offer

Offer

”Rituel gaveudveksling”

Skaber forbindelse til den guddommelige verden

Do ut des (Jeg giver for at du skal give)

Offer-materialet

Refererer evt. til én af to:

1. Giveren (fx våben, hvis en kriger ofrer)
2. Modtageren (fx vin til en vingud)

* Et offer vil ofte karakteriseres som et **ritual** og kan derfor ofte analyseres ud fra én af ritual-modellerne